

Ankara Araştırmaları Dergisi

Journal of Ankara Studies

Editörlerden

Değerli okuyucularımız,

Her dönemde değişen ve dönüşen kent dinamikleri ile birlikte, kentin geçmişine ve bugününe ilişkin tespitlerde bulunmak, öneriler geliştirmek, kentin geleceğine yönelik adımları da şekillendirmektedir. Önemli bir birikimle yoluna devam eden dergimizin kentin geleceğine olumlu katkılar sağlamasını umut ediyoruz. 17. sayımızda; kentin çeşitli bölgelerinde yaşanan güncel sorunlar, yerel yönetim unsurları, kültürel bellek ve kimlik, mimarlık tarihi ve kent belleği, korunması gerekli kültür varlıkları, geleneksel kültür öğeleri, peyzaj değerleri, diploması tarihi gibi farklı alanlara odaklanan makalelerle okuyucularımızın karşısındayız.

Saraçoğlu Mahallesi, Alman Mimar Paul Bonatz tarafından tasarlanan; zaman içerisinde kendi habitatını oluşturmuş ağaçları ve pek çok siyasetçi, bilim insanı ve sanatçının yaşadığı yapıları ile tamamı tescilli kültür varlığı olan; Ankara kent merkezinin canlandırılmasının ve kamusallaştırılmasının yegâne yeri, Cumhuriyet'in ilk toplu konut ve aynı zamanda hafıza merkezidir. Bu sayımızda ilk olarak yer verdiğimiz makale de Saraçoğlu Mahallesi'ni bir kültür varlığı ve bellek mekânı olarak ele almakta ve konutları; literatür taramaları, gözlemler ve hayatlarının bir döneminde bu mahallede, bu konutlarda yaşamış, ulaşılabilen kişilerin tanıklıkları bağlamında incelemektedir.

En genel tanımıyla yer adı bilimi olarak tanımlayabileceğimiz Toponimi'nin alanına giren, gündelik yaşamımızda çok fazla kullandığımız, değiştirildiklerinde yenisini kabullenmekte zorlandığımız, kentsel bellek için çok önem arzeden ve unutulduklarında bellek aktarımının da sekteye uğradığı yer ve mekân isimleri aslında yöneticilerin yeni kültür inşasında kullandıkları çok önemli bir husustur. Yazarının da bu yönde vurgu yaptığı derginin ikinci makalesinde, yerel yönetimlerin hizmet alanları içerisinde yer alan kültür merkezlerinin isimlendirme tercihleri üzerinden bir çözümleme yapılmaktadır. Althusser'in devletin ideolojik aygıtları yaklaşımından hareketle, isimlendirme tercihlerinin kültürel kimliğin inşasında ne derecede etkili olduğunu araştıran çalışma kapsamında, Ankara'nın merkez ilçelerindeki kültür merkezlerinin isim tercihleri ile siyasal ideolojiler arasındaki ilişkiye bakılarak isim çözümlemesi yapılmaktadır.

Türkiye'nin en köklü mobilya merkezlerinden biri olan Siteler mobilya üretim bölgesini ele alan makalede yazar, bu bölgede faaliyet gösteren firmalar üzerinden gerçekleştirdiği araştırma sonrasında, bölgenin tasarım odaklı sorunlarının yoğun olduğunu tespit etmekte ve bir 'tasarım merkezi' önerisi getirerek çalışmanın bölge genelindeki birçok faaliyet için katkısının olacağı öngörüsünü paylaşmaktadır.

Okuyucularımızın geleneksel kültür öğelerimizden olan kına gecesinin pek çok unsurunun gösteri ve eğlence yönünü öne çıkartacak şekilde nasıl değiştirildiği, hem kutsallık atfedilen niteliklerinin hem de toplumsal pek çok yönünün işlevsel olarak organizasyon firmaları aracılığıyla nasıl dönüştürüldüğünü Hamamönü ölçeğinde inceleyen makaleyi de ilgiyle okuyacaklarını umuyoruz.

Cumhuriyet döneminin bütüncül peyzaj anlayışının, yerini parçalı ve birbirinin tekrarı niteliğindeki yeşil alanlara bıraktığı, var olan peyzaj değerlerini görünmez kıldığı günümüz peyzaj dokusunu, Atatürk Bulvarı ve Hatip Çayı vadisi üzerinden okuyan makale ise son 20-30 yıldır birçok dünya kentinin gündemine aldığı iklim değişikliği ve dirençli kentler gibi konuların gerektirdiği peyzaj odaklı şehirciliğin Ankara bağlamında tartışılmasını mümkün kılmak amacını taşımaktadır.

İkinci Dünya Savaşı boyunca Türkiye'de sadece mihver devletler değil müttefik devletler de çeşitli kanallardan gerçekleştirdikleri propagandalar yoluyla Türk hükümetini ve kamuoyunu etkilemeye çalışmışlardır. Nazi Almanyası savaşta aldığı büyük yenilgiye rağmen, mimari eserlerini Türkiye'de açtığı sergilerle bir propaganda aracına dönüştürmeyi bilmiştir. Bu konu dergimizin 2018 yılında yayımlanan 13. sayısında yer alan makale ile ele alınmıştır. Bu sayımızda da İngiltere'nin, savaş süresince ve sonrasında İngiliz Kültür Heyeti aracılığıyla Ankara'da düzenlediği resim ve grafik, mimari, eğitim kurumları, kitap sergileri, şehircilik, mobilya, fotoğraf alanlarında sergilerle Türkiye'yi nasıl ittifak bir ülke olarak yanına çekmeyi hedeflediği ve iki ülke arasındaki diplomatik ilişkileri güçlendirmeyi başardığı anlatılmaktadır.

Ulus bölgesindeki neoliberal kentsel yenileme sürecinin "makbul" kadın kurgusuna etkilerini tartışan ve bölgenin "muhafazakâr aile için" pazarlanması üzerine odaklanan bir diğer makale ise bölgeye ilişkin farklı saptamalarda bulunması açısından ilgiyle okunacaktır.

Haymana'daki Karahoca Köyü Camisi'nin 20. yüzyıl başlarında yapılmış olan bezemelerini inceleyen ve 1940-1980 arasında caz müziğinin Ankara'da nasıl başladığına ve geliştiğine dair tarihsel sürece ışık tutan çalışmalar da kentimizin sanatına ve tarihine dair önemli kayıtlar düşmektedir.

Bu sayımızın görüş yazıları bölümünde ise; yazarının Türkçe'ye çevirerek literatüre kazandırdığı, Sovyet edebiyatçı Lev Nikulin'in 1934 yılında *Novy Mir* adlı dergisinde yayımlanan, Türkiye seyahatine ilişkin notları ilk defa gün yüzüne çıkmaktadır. Nikulin, 1933'te Cumhuriyetimizin kuruluşunun 10. yılında Ankara'nın da içinde olduğu Türkiye ziyareti sonrası hızla ve azimle inşa edilmekte olan Yeni Türkiye'nin kurucu ideolojisini etkileyici bir biçimde ortaya koymakta ve "bağımsız Türkiye'nin doğduğu toprak" betimlemesiyle Ankara'nın başkent olarak inşasının heyecanını paylaşmaktadır.

Keyifle okumanız dileklerimizle.

Mehtap TÜRKİYILMAZ, Alev AYAOKUR